СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 277. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, пятниця, 28-го листопада 1947. No. 277. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, November 28, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАКОНОПРОЄКТ ЗА ПРИЗНАННЯ КОМУНІСТІВ ЗРАДНИКАМИ

Вашингтон, 25 листопада. — Конгресмен Ґордон Мек-Доног з Каліфорнії вніс законопроєкт, щоб „виконування комунізму в практиці" вважати за зраду супроти Злучених Держав. У законопроєкті сказано, що комунізм є безбожництвом і ворогом держави, а ніякою політичною філософією. У дискусії над цією справою конгресмен Шорт зясував комуністів як „голову й хвіст" цього самого тхора, а конгресмен Ранкін представив їх як „симптоми тої самої недуги: один це гарячка, а другий це судороги загибаючої цивілізації".

Комуністів викидають з фільмової індустрії.

Ню Йорк. — На зібранні 50 екзекутивних урядовців фільмової індустрії в готелі Валдорф Асторія рішено відправити з усіх більших фільмових студій десять артистів, які відмовили своїх зізнань перед комісією для Неамериканських Діянь, за що опісля конгрес признав їх за винних погорди конгресу. Рішення запало одноголосно. Так само поступлять фільмові студії з іншими акторами, яких вважається за комуністів. Усунені актори можуть бути прийняті до праці тоді, коли зможуть очистити себе зі закидів.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ОБТИНАЄ ВИДАТКИ НА НЕГАЙНУ ДОПОМОГУ ЕВРОПІ.

Вашингтон. — Комісія закордонних справ палати репрезентантів прийняла постанову, щоб у видатках на негайну допомогу Европі зробити деякі зміни. Передусім комісія домагається зниження висоти видатків з 597,000,000 на 489,000,000 долярів, отже на 108 мільйонів долярів менше ніж домагається президент Труман. Крім цього комісія вийшла з предявленням щоб на допомогу Китаєві асигнувати 60 мільйонів долярів, так, що ввесь видаток на негайну допомогу мав би виносити 549 мільйонів долярів. Зате сенат обстоює повну суму, якої домагається президент Труман, а яку вже прийняла сенатська комісія.

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ГОДИН ПРАЦІ ДЛЯ СПИНЕННЯ ІНФЛЯЦІЇ.

Вашинґтон. — Маринер Екклс, предсідник Ради Губернаторів Федеральної Системи Резерви, вийшов з домаганням перед конгресовою комісією для Економічного Звіту, щоб боротися проти інфляції не способами, які подав президент у своїй програмі, а далеко іншими. Одною з головних точок, які подає Екклес, є продовження тижня праці, щоб збільшити продукцію. Він погоджується лише з останньою точкою президента, а це що треба обмежити банкові кредити. Секретар скарбу Снайдер доводив, що тепер не можна знижати податків, доки не піде допомога Европі.

СТЕТИНІУС ЗА ДОПОМОГУ СКИТАЛЬНИКАМ.

Чарлстон, Вест Вирджінія.—Едвард Е. Стетиніус, недавній секретар стейту сказав, що коли Злучені Держави не допустять скитальників з Европи до цеї країни, тоді відмовлять допомоги своїм союзникам, а тим самим і виставлять на небезпеку свою провідну ролю у світі. „Скитальники це символ боротьби проти тоталітаризму" — заявив Стетиніус у своїй промові на зібранні, скликанім Комітетом Громадян з Чарлстону в справі скитальників.

КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ ДОСЛІДЖУЄ АТОМОВУ СИЛУ В РОСІЇ.

Вашинґтон. — Спільна конгресова комісія Атомової Сили зажадала провірки вістей про розвиток атомової сили в Росії і в інших частинах світу. Комісія почне тайні засідання для переслухання звітів Комісії Атомової Сили Злучених Держав, військових знавців та інших експертів. Йде головно про те, щоб довідатися, який поступ зробила Росія в будові атомової бомби.

Бирд за зміну людської природи у звязку з атомовою бомбою.

Ню Йорк. — Протиадмірал Ричард Бирд заявив, що треба змінити людську природу, коли хто хоче розвязати проблему атомової бомби. Це сказав він у промові на зібранні в Коронет Театрі при обговорюванні відродження морального озброєння. Він виявив, що твориться краєвий комітет для цієї цілі. Такий рух може привести до забезпеки свободи в цілому світі — оце змагання Бирда.

ЗАКОН ТЕФТА ВИКАЗУЄ БАЛАМУТУ.

Ню Йорк. — У пятому місяці після введення нового робітничого закону Тефта-Гартлія показується, що цей закон має такі недомаґання, що вводить заколот у робітничім питанні. Про це говорили знавці на повітрянім Форум щоденника Ню Йорк Таймс. Їх ціллю є змінити цей закон, щоб він став загально приємливий і практичний. За зміну веде агітацію д-р Ліо Волман. професор Економіки університету Колюмбія.

У. П. А. розгортає свої дії по всій Україні

ВІДДІЛИ У.П.А. З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ВЕРТАЮТЬСЯ НА РІДНУ ЗЕМЛЮ.

Прага, Чехословаччина, 20. листопада. (Повітряною поштою до Свободи). — ІК — Чеські реемігранти з Волині, які тількищо приїхали з України в Чехословаччину, однодушно стверджують, що по всій Україні, головно на Правобережжю, на Волині, в Західній Україні, на Буковині та в Басарабії в останніх місяцях знову появилися сильні відділи Української Повстанської Армії, широко розгортаючи та скріплюючи свої боєві дії проти совєтсько-російських окупаційних військ і адміністрації. Совєтсько-російські власті сильно збільшили свої гарнізони в містах України, стягаючи свої війська та поліцію головно до більших міст. Найчастішим обєктом атак У. П. А., крім представників совєтської окупаційної влади, є головно залізничі лінії та засоби транспорту, якими постійно перевозиться військо та військовий виряд. У висліді, Совєти перемінили майже кожну залізничу станцію в справжню твердиню. З вікон пороблено стрільниці, довкруги пороблено перегороди з колючого дроту і скрізь швендяються совєтські вояки та міліція. Акцію УПА та її поодинокі акти старанно закривається перед населенням, забороняючи про це не тільки писати, але й говорити.

Рівночасно стверджується, що поодинокі відділи УПА, які малощо не завалили Чехословацької держави, викликавши там внутрішньо-політичну крізу та зреволюціонізувавши населення проти большевицького терору, тепер, після „літного відпочинку" та після багатьох блискучих рейдів по цілій країні, знову вертаються на Рідну Землю. Вістку про поворот відділів УПА з Чехословаччини в Україну подала теж „Пряшівщина", орган совєтського консуляту в Братиславі.

ЧЕХИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД АМЕРИКАНЦІВ ВИДАЧІ ІНТЕРНОВАНИХ В НІМЕЧЧИНІ ВОЯКІВ У.П.А.

Прага, 21. листопада. (Повітряною поштою до Свободи). — ІК — Центральний орган чеських соціял-демократів, „Право Ліду", у своєму виданні з 18-го листопада надрукував таке повідомлення: „Міністерство народної оборони повідомляє: відповідні уряди призначили окремі комісії, завданням яких є повести слідство в справі злочинів, довершених бандерівцями на чехословацькій території. Після провірки всего зібраного матеріялу, ці комісії мають передати акти обвинувачення і виновників (полонених бійців УПА — прим. кoресп. ІК) чеським судовим органам до покарання...

„Рівночасно зажадається — пише „Право Ліду" — від окупаційних властей Австрії і Німеччини видачі тих Бандерівців, яким пощастило туди перейти. Перед американськими окупаційними властями вже пороблено заходи в справі видачі (командантів відділів УПА) Хроменка, Лагідного, (Тут щось не так, бо перед двома місяцями чеський уряд видав офіціяльне повідомлення про те, мовляв Хроменко і Лагідний попали в чеський полон — прим. кoресп. ІК), Хмари, Чумака і Залізняка і всі вони відповідатимуть перед чеським судом"... — заявляє чеська газета.

Це перша конкретна вістка про міжнародне видвигнення справи інтернованих в американській зоні Німеччини вояків УПА, точніше про акцію в справі їх видачі. Тут загально вважається, що чеська інтервенція в справі видачі вояків УПА — якщо повідомлення „Права Ліду" відповідають правді — є тільки посередництвом в домаганнях Москви.

Американський представник виключає поділ на зони в Австрії

Вашингтон, 25. листопада. — Генерал Дж. Д. Балмер, член Рільничої Дорадчої Комісії при штабі Армії Злучених Держав в Австрії, заявився у свідоцтві перед сенатською буджетовою комісією проти поділу Австрії на чотири зони, бо це буде „перемога комуністів і цілковите вигаснення навіть малого світла надії". На його думку це приведе до упадку теперішнього австрійського уряду, знищення два й пів річної праці і втрату $300,000,000 виданих досі Америкою на втримання господарства в Австрії.

ВАЙЦМАН КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА ЖИДІВСЬКОЇ ПАЛЕСТИНИ.

Ню Йорк. — Управа Інституту Вайцмана улаштувала в готелі Валдорф-Асторія прийняття у честь сіоністичного провідника д-ра Хаїма Вайцмана, у якому взяли участь 2,000 жидівських діячів. Зпосеред різних промов із признанням заслуг Вайцмана визначалася промова предсідника комітету Абрагама Файнберга. Він відзначив Вайцмана як „першого президента новоствореної жидівської держави", а приявні одобрили це невмокаючими оплесками. Вайцманові минає 72 роки життя. Учасники платили по $250 за обід, а загальний дохід обраховують на $500,000. Він призначений на працю наукового Інституту Вайцмана.

У БРАЗИЛІЇ ЗАПОВІДАЄТЬСЯ НА КОАЛІЦІЙНИЙ КАБІНЕТ.

Ріо де Жанейро, 25. листопада. — Президент Дутра дістав плян перевести зміни в політичнім угрупуванні в Бразилії, яке має на меті почати нову політичну еру. Для цієї цілі має бути створений коаліційний кабінет, складений з представників демократичних партій. Це вважають за найдоцільніший спосіб поборювання комуністів. Вироблено вже плян економічної чотирорічки в Бразилії. Його підтримує більшість теперішнього конгресу. Він опирається на переведенні програми в справі здоровля, транспортації, харчів і електричної сили.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ У ФІНЛЯНДІЇ.

Штокгольм, Швеція, 25. листопада. — Фінляндія, подібно як і південно-східні европейські країни, опинилася після війни за совєтською залізною заслоною і тільки вряди-годи продираються з неї вістки, що свідчать про реакцію народу на совєтську „народну демократію". Сьогодні навіть ці скупі получення Фінляндії зі зовнішним світом були перервані в наслідок страйку, що їх почали робітники і урядники державних телефонів і телеграфу. До страйку мають долучитися теж урядники і робітники державних залізниць, пошти та інших інституцій і урядів публичної обслуги. Страйкуючі домагаються підвишки платні, а страйк може мати далекойдучі наслідки для дальшого положення в країні, бо побоюються, що комуністи можуть використати цю нагоду для генерального наступу на середню верству населення, до якої страйкуючі належать та яка в загальному є протикомуністично наставлена.

СОВЄТСЬКІ „ПРОЛЕТАРІ" І АМЕРИКАНСЬКІ „КАПІТАЛІСТИ" НА КОНФЕРЕНЦІ В ЛОНДОНІ.

Лондон, 25. листопада. — Кореспонденти на конференції Ради міністрів закордонних справ в Лондоні підкреслюють різниці, що їх спостерігається між поодинокими делегаціями. В загальному в конференції бере участь біля 500 осіб, як врахувати всіх дорадників, спеціялістів, спостерігачів, пресу і т. д., а з того приблизно половина належить до совєтської делегації. Звертається увагу на велику „напушеність" та „офіціяльність" совєтських представників, включно з агентами НКВД, як з другого боку на товариськість та звичайність в поведінці інших представників, головно американських. На місце нарад сьогодні перший приїхав Молотов зі своїми „соратниками" і приїхав аж трьома люксусовими атомашинами, очевидно, американського виробу, та в асисті власної і британської поліції на мотоциклях по боках. Французький міністер Бідо приїхав черговий в позиченому британському авті, а секретар стейту ген. Маршал приїхав разом зі своїми чотирма дорадниками цілком незамітно і без паради. Зібрана публика, що пізнала його аж тоді, як він почав шукати за входом, влаштувала йому велику авацію.

РІШАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛОНДОНІ

Лондон, 25 листопада. — Сьогодні почалася тут конференція Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в справі Німеччини й Австрії, від висліду якої загально узалежнюється дальшу долю світу. Конференція почалася в „несподівано приязній" атмосфері, хоча вже в перших розмовах виявилися непорозуміння та суперечності. Встановлено шість пунктів, над якими рішено перевести дебати, але не досягнено порозуміння щодо порядку нарад над ними. Америка обстоює, щоби насамперед обговорити справу мирового договору з Австрією, Совти, натомістць, домагаються, щоби цю справу відложити на сам кінець. До прийнятих точок належать: 1. Звідомлення комісії в справі мирового договору з Австрією; 2. Економічні справи, включно з воєнним відшкодованням; 3. Форма і засяг тимчасової організації Німеччини; 4. Підготовка мирового договору з Німеччиною (включно з визначенням кордонів); 5. Американський плян 40-літного договору між чотирма великодержавами в справі роззброєння і демілітаризації Німеччини (відомий плян Бирнса) та 6. Виконання рішень демілітаризації, прийнятих Радою закордонних міністрів у Москві. В основному, перший день нарад міністрів позначувався приязною атмосферою і навіть гумором, хоча непорозуміння зачалися майже безпосередньо після відкриття нарад, що ними проводив міністер Бевин.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК ЗАЛІЗНОДОРОЖНИКІВ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 25 листопада. — Федерація залізнодорожників у Франції проголосила сьогодні генеральний страйк, що повинен початися безпосередньо. Якщоб проголошення страйку виконано, це було б вступом до загального генерального страйку, що його вже від давна побоюються та що готов мати далекойдучі наслідки для загального положення в країні. Вважають, що комуністи задумують остаточно розправитися з урядом. Вже сам залізнодорожний страйк практично спаралiжував би ціле господарство країни. Теж робітники інших індустрій рішили сьогодні проголосити страйк.

КРОВОПРОЛИТТЯ В ІТАЛІ.

Рим, 25 листопада. — Після трьох днів відносного спокою в країні і як населення вже починало заспокоюватись, що урядові пощастить опанувати створений комуністами внутрішньо-політичний хаос, сьогодні знову почалися заворушення і кровопролиття в країні і ще з більшою силою. До заворушень, під час яких були вбиті і ранені, прийшло головно на півдні країни, в Калябрії. В місті Бісіґнано поліція була змушена відкрити вогонь в демонструючу комуністичну товпу, що з черги опанувала місто, побудувавши барикати. До важких заворушень, проголошення генеральних страйків і т. п.. дійшло теж в інших місцевостях.

ДБАЮТЬ, АБИ НІМЦІ НЕ ГОЛОДУВАЛИ.

БЕРЛІН, 25 листопада (ЮП).—Військові Управління злучених британської і американської окупаційних зон Німеччини сьогодні повідомили про велике магазинування збіжжя для німців на зиму. Ці країни, головно Америка, дала німцям 3,700,000 тон збіжжя, що разом з німецьким збором збіжжя повністю забезпечує німців хлібом на найблищі місяці.

ТЕРОР В СОВЄТСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 25 листопада. — В американську зону Німеччини постійно втікають навіть „визначні" та „заслужені" для Совєтів німці, які однозгідно стверджують жахливий терор, при допомозі якого Совєти „перевиховують" німців на червоних нацистів. Колишні гітлерівці їм в цьому віддають великі прислуги і тільки під іншими кличами продовжують тероризувати населення, подібно як це робили за часі Гітлера.

ЗАКРИТО МАДЯРСЬКО-АВСТРІЙСЬКИЙ КОРДОН.

Будапешт, Мадярщина, 25 листопада (ЮП). — Мадярське міністерство внутрішніх справ сьогодні повідомило про закриття свого кордону з Австрією, з огляду на масовий нелегальний рух через нього. В комунікаті подано кількість заарештованих на кордоні „воєнних злочинців", „злочинних елементів" і т. д. на багато соток. Діло в тому, що від часу заведення в країні терористичної комуністичної „народної демократії", населення Мадярщини масово втікає під охорону західних демократій.

„ВИЧИСТИЛИ" КЕРІВНИКА СОВЄТСЬКОЇ АҐІТКИ.

Москва, 25 листопада (АП). — Московський „Большевик" сьогодні повідомляє про призначення Михайла А. Суслова керівником відділу пропаганди в ЦК. большевицької партії та секретарем її самої. Попереднього керівництва централі большевицької аґітки, Александрова, „вичистили". Йому ще на весні закинули всілякі „ухили", яких він допустився в книжці „Історія західно-европейської філософії".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1 50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА ЄДНІСТЬ У ПРАЦІ Й ДОПОМОЗІ

На українців, розкинених по величезних просторах американських континентів, спало велике завдання: ширити правду про визвольні змагання українського народу та здобувати для них що раз більші симпатії серед що раз ширших американських кол. Крім цього треба американським українцям ратувати життя нової української еміграції в Европі, як теж помагати ратувати справжню українську культуру й науку.

Це є справді великі завдання, які переходять наші слабі сили. Щоб вивязатись з цього хоч частинно, треба, щоб наша праця на цьому полі була плянова і добре зорганізована та ведена спільними силами. Саме до такого заключення прийшли делегати, що прибули до Ню Йорку на першу Панамериканську Українську Конференцію. Зі заяв, які вони складали від імені тих організацій, що їх вислали на цю Конференцію, ясно виходило, що зорганізоване українське громадянство американських континентів, хоч воно поділене під політичним і релігійним оглядом, поставило єдність в акції допомоги українському народові в Европі як обовязкову вимогу. Щодо цього, як виходило зі заяв делегатів, нема і не буде ніяких уступок, зате є і буде повна свобода у виміні гадок, як треба вести отсю спільну працю, кому і що робити, чи кому і як помагати. Вимога єдности відноситься до всіх, себто до усього українського громадянства в Злучених Державах, Канаді, Бразилії, Аргентині, Парагваю й Урагваю.

Думаємо, що всі ці, що їм допомога українському народові в Европі лежить дійсно на серці, повитають ці постанови Панамериканської Української Конференції. Повитають теж і це становище, що історичне завдання українців на американських континентах не є звязане з ніякою одною чи другою українською партією чи групою в Европі. Американські украіці брали і будуть далі брати під увагу і використовувати для добра української справи усі позитивні політичні чи культурні осяги українського народу, без огляду на це, від кого вони походять. Одначе крівава боротьба українського народу за своє визволення, якої сучасним символом являється Українська Повстанська Армія, як була так і далі буде на першому місці. Ця боротьба є в очах американських українців боротьбою цілого українського народу, так, як й ідеал самостійної України є ідеалом цілого українського народу, усіх груп і партій (крім большевиків). Усі вони за цей ідеал боролися і терпіли і те саме діється і нині. Саме тому, що всі вони за одно борються і одного домагаються, американці зачинають розуміти, чому Україна повинна стати самостійною.

Українці на американських континентах є отже зеднані щодо спільної акції допомоги Україні позбутись московського окупанта, чи ратування загрожених ворогом культурних, релігійних та національних цінностей українського народу. Хто за таким обєднанням сил і за таку працю, ставай в один ряд, приставай до громади.

Тоталітаризм як опій

Засліплення деяких людей тоталітаристичними ідеями комунізму чи націзму, з якого вони ще й тепер не годні вилікуватись, заставляє теж і учених до глибокої задуми, що з цим робити. Професор філософії в Католицькому Університеті Америки, о. д-р Вилйем Мек Доналд, вважає науку за найдоцільнішу оборону проти комунізму. Ширше про цю справу говорив він на зібранні абсольвентів згаданого університету в суботу 22. листопада в готелі Пенсилвенія в Ню Йорку. Те, що з цієї промови подала щоденна преса, зводиться до таких думок:

Комунізм це „дійсний опій", який вщіплено в нарід і який є непереєднаним ворогом християнства. Він залишає за собою гіпнотичний наслідок на різних людях. Головним лихом теперішних часів є духова кріза. Це властиво релігійна боротьба, хоч вона закрита плащиком політичних та економічних слів. Для оборони проти комунізму треба поставити конструктивну програму, оперту на науці.

З цієї промови найбільш замітне є вжиття слова „опій" на вияснення комунізму і над ним варта основніше призадуматися.

Не треба шукати далеко за прикладами к о м у н істичного засліплення, бо можна взяти їх з українського середовища. Коли переглядати комуністичну пресу в українській мові, то з неї дише ненавистю до всього, що українське, хоч для приєднання людей — особливо під теперішню пору — вживається навіть патріотичних закликів, таких, які колись були постійним предметом насмішки збоку комуно-большевиків. Так само вживається тепер уже і релігійних кличів для успокоєння збентежених церковників, з цією зміною, що зогиджується українську церкву, а закрито вихвалюється церкву зпід московського патріярха.

З пресою, видаваною світовим комунізмом, нема як полемізувати, бо від неї нема як надіятися річевої критики або виміни думок, опертих на переконанні редакторів. З дотеперішньої обсервації можна завважати, що коли редакції комуністичної газети в українській мові треба зайняти якесь становище в якімсь новім українськім питанні, то без огляду на наглість справи, це становище зясовується аж по довшому часі, навіть після 2-3 місяців. Виглядає, що треба ждати, що скаже Москва, джерело усієї політичної мудрости в українській справі.

Інше діло, коли прийдеться вести розмову зі звичайним простодушним большевиком-комуністом українського походження. Від нього віє рожевою надією на „зрівнання" всіх людей. Це зрівнання зправила ця людина розуміє так, що маєток багатших буде розділений „між усіх бідних", отже й кожній біднішій людині щось капне, в цьому і йому самому.

Таким людям не приходить на думку, що вони самі, маючи якийсь маєток, часто складений гріш в банку, є в советськім розумінні „буржуями" чи „кулаками" й призначені на цілопалення разом з кожним іншим „ворогом народу".

Одначе з розмови з напівосвіченим большевиком можна прийти до іншого висновку. Цей уже н а д і є т ь с я с т а т и якимсь комісарем в майбутній большевицько - комуністичній світовій імперії і він до цього завдання на свій лад приготовляється. Його підготова полягає в ненависті до існуючого ладу і кулачної погрози кожному, хто цей лад підтримує. Коли ж пошукати за причинами ненависти, то зправила виявиться, що такий осібняк потерпів колись якусь невдачу в своїх життєвих замислах. Замісць звернути увагу на свої власні недомагання і змагати до поправи лиха у собі самім, він виливає свою їдь на оточення та на ціле громадянство або й людство.

В одним і другім випадку — у випадку засліплення простодушної людини недосяжною рівністю всіх, а в випадку заведеної людини, відплатою за заведені сподівання — грає ролю щось в роді гіпнотизму, який зовсім справедливо зясував о. д-р Мек Доналд як „опій", по українськи дурман. Після тридцяти літ ужив промовець слова „опій" саме на протилежне значення, ніж його вжили вперше большевики. Тоді вони кинули заклик: „релігія це опій для народу", а тепер релігійна людина доводить, що це комунізм є опієм для народу.

Тут годиться ще пригадати, що тоталітаристичний опій не є привилеєм самого комунізму. Цей дурман є спільний і такому тоталітаризмові як націзм чи фашизм. Всі тоталітарні системи мають тусаму методу: Ставлять якусь засаду і кажуть її сповняти, хоч би як розум проти неї бунтувався, а практика виказувала її недоцільність. Розумувати тут не можна, бо дискусія заборонена.

Правда не є есенцією тоталітарного вірування. Гітлер казав відверто, що чим більша брехня, тим швидше прийметься. Коли йде про критику відносин, то їх критикується не на те, щоб поправити лихо, а на те, щоб виказати, що воно взагалі не дасться поправити й тому треба завалити теперішній світовий лад. Завівши новий лад, комуністи заводять лихо, яке справді не дасться поправити. Тоді пускають у світ дальші брехні в тому переконанні, що люди згодом розгубляться й самі не будуть знати, де правда, а де неправда.

Оце є той дурман — „опій", який помагає большевикам при опануванні світу. Його наслідують теж і українські тоталітаристи, все одно з якого табору вони походять: комуно-большевицького чи націстівсько - фашистівського, хоч як мала горстка оцих останніх.

Щоб привернути нормальний духовий стан, тобто рівновагу духа, на це треба буде довгого часу і надзвичайної терпеливости. При цьому треба мати все на увазі витривалість у правді і постійне демаскування неправди науковими способами.

Лев Ясінчук.

СИЛА ПІСНІ

Распрю покиньмо і зітхання,
Подаймо згоду на обнову,
Під гомін пісні поєднання
Кладім граніти під будову.

Микола Матіїв - Мельник.

Хто з нас, старих чи нових вигнанців, не відчув на собі сили рідної пісні! Де говорене слово чи навіть приклад тратив свою міць, там рідна пісня навчала про минуле, пригадувала обовязок, єднала в один гурт, поривала до чину. І хоч важкі життеві умовини нераз і не настроюють проспівати пісню самому, то послухати її завжди цікаво. А тоді забувається горе, людина настроюється на щось вище-краще, підносить голову й випростовує спину, бо в її душі скріплюється переконання про таку високу національну цінність, яка приневолює навіть чужинця задержатися на хвилину, оглянутися і спитати з цікавістю: хто ви такі?...

Було би зовсім погано з еміграцією, якщоб духові цінносці не могли затронути її серця й не викликати в ньому відгомону; якщоб та еміграція сіла на своїх руїнах і плакала-ридала над своїм положенням, чи заходилася за прикладом скотини виключно про громадження матеріяльних дібр. До цього навіть не можна допустити. Про це мусять дбати духово чи волево сильніші.

Такі й чимало інших рефлексій насуває остання неділя (9. листопада) проведена в столиці гірського краю Тиролю, в Інсбруку, під чаром української пісні. Правда, ви в Америці чували вже чимало славних і добрих українських хорів. Але то не все одно. Коли ви осілі на постійному місці, на певному щоденному занятті, з певністю про завтра і... сіті, то нова еміграція так прибита, якщо не самими злиднями, то певністю, що нераз „жить не хочеться на світі, а сам — мусиш жити..." Коли австрійський уряд завжди балакає про піднесення кальорій і впевнює про 1608 кальорій денно для кожного, то н. пр. на цей місяць проголошено кількість харчів тільки на 1119 кальорій, отже на 26% менше. Так отже в пору поменшення кількости кальорій, що спричинює музику в животі людини, пояснення співучасти хору самим замилуванням до музики, пісні, чи бажанням „вижитися" — не вистарчає! Це гін дати щось від себе, вкласти свою власну цінність для скріплення духа народу, для його вдержання, свідомою волею виявити рівноартність свого народу з іншими, не допустити до витворення почуття меншивартості. Треба високої видержаної самодісципліни співака, щоб присвятити по 8 годин денно на співацькі проби. А так воно є в репрезентаційному українському хорі **„Ватра"**, що ним орудує відомий музика проф. Лев Туркевич.

Висока оцінка того хору, який дав себе пізнати в різних осередках Австрії, Німеччини і Швайцарії, була приводом, що стаціонуючі тут французи запросили його, щоб поконцертувати їм. І можна собі уявити, як хор „Ватра" очарував французів, хоч не розуміли слів пісень, коли концерт тривав від вечора до четвертої години ранку. Але на цьому проф. Туркевич не урвав. В неділю рано проспівав у церкві теологічного факультету українську Службу Божу, на якій були приявні всі тутешні теологи. А відомо, що на теологічні студії в Інсбруку зїжджаються з різних країв. Вечером того ж дня відбувався в салі Музичного Товариства концерт, на якому проф. Туркевич при помочі немов живого інструменту провів перед душевні очі публики, що виповнила салю, перлини української пісні в обробітці найповажніших к о м п о з иторів: Людкевича, Гайворонського, Стеценка, Кошиця, Леонтовича, Гнатишина і його власній.

На таку віддаль, як Інсбрук — Америка, може було б і зайвим обговорювати виконання окремих творів. Вистане сказати, що воно перевищало всьо можливе, та що ніякий дірігент світа не потрапив би зробити ще щось більшого чи кращого. В душі захоплених слухачів відбивалися образи й чарівність життерадісних рідних сіл („Гомін села"): болісне прощання минулого з дівчиною, („Нічні мрії"); стріча козацької дружини з дівчиною коло криниці („Ой, по горі — горі пшениченьки ярі"); радість вояовників, що побачили своє село („Ой, видно село"); сум дівчини, якого не заглушує навіть чар весни („Ой закувала зазуленька"); відбитка погоди („І шумить і гудить"); „Великодні дзвони" в прастарій пісні, чи безжурній повній життевої сили танок („Коломики"). Можна сміливо сказати, що публика, що шла на той концерт, не робила цього з патріотичного обовязку, чи з бажанням піддержати хор. Йшла на концерт зо свідомістю, що там найде повну насолоду для зболілої душі. І найшла, не випускаючи хору зо сцени, де він мусів вставляти щораз нові наддатки, між якими було й „Закувала та сива зазуля" й „Гимн українських партизанів" — та інші.

Вже після концерту насунулася ще одна рефлексія. Не раз здається, що то буде, коли минеться відоме покоління письменників, співаків, композиторів... Та ні, народ живий. Одне уступає, друге надходить. До недавна немов несміливий композитор Гнатишин, набірає сили і стає твердою ногою на українському музичному грунті, переймає велику традицію славних співців. Нація, як фенікс, відроджується з власного попелища.

16. 11. 1947.

Політична й соціальна демократія

3) (Докінчення).

Далі, в советській „народній демократії" немає ніякого народного представництва, яке виходило б з вільних виборів. Кандидатів до законодатних і громадських установ згори там накидається. Спробуйте проти цього протестувати! Хай спробує хто висунути проти згори назначеного державного кандидата будь якого іншою! У нас це можливе при політичному демократичному режімі в Америці, Англії і в зах. Европі?

Нарешті насувається питання, чи в „народній демократії" советської Росії існує соціяльна рівність громадянина, себто основний елемент соціяльної демократії? Що правда, привілеї бувших панівних кляс з советській Росії, привілей поміщиків і буржуазної кляси, в ній знищені. Проте чи існує в ній економічна й соціяльна рівність робітників? Про це ясно говорить соціяльний зміст советського режіму. Економічні й соціяльні різниці виникли в ньому не на грунті приватної власности, але на грунті приналежности до державного советського апарату, який в сучасній советській Росії оформувався в окрему клясу. Загально беручи, є нині в ній, дві селянські кляси: кляса приналежних до державного апарату, отже бюрократів, в яких руках є виконування державної влади і кляса решти населення, яке підчинене цій владі. Між цими обома клясами панує глибока й соціяльна пропасть. Понадто погляньте на дохід поодиноких шарів населення. Після урядового звідомлення з 1946 р. місячний дохід помічного робітника в советській Росії виносить від 150 до 250 рублів, фахового робітника від 500 до 700 р., професора 1,500 р., генерала 3,000 р. А різниці платні в советській армії між мужвою, підофіцерами і офіцерами є куди більші, як напр. в американській або англійській армії. Також різниці що до харчевих та інших приділів в Советах між поодинокими шарами населення дуже великі. До того проспeрує в них дуже добре вільний (чорний) ринок, де можна все купити. Розуміється, на це можуть собі дозволити тільки засібні люди, себто члени упривілейованої советської кляси. Не дивно, що в Советах вищі шари населення оплливають у достатках, натомісць нижче населення страшно бідує і навіть голодує. Це, як не мож краще, ілюструють такі факти, які беремо и 147 ч. газети „Радянська Україна" за цей рік:

(Докінчення на 3 стор.)

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

24)

— Нажаль так, як сам ти себе вважав, — промовила вона.

Аглая бачила, як вражали Карамазова її слова, але на цей раз, вона, очевидно, свідомо робила їх злими. Що її штовхало глузувати з нього? Жіноча помста за його обережне відношення до Ганни, чи щось інше? В усякому разі вона на цей раз дала собі волю. Вона на цей раз наговорила йому стільки неприємного, скільки від неї ще ніколи не чув.

— Ти, Дмитрій Карамазов, — говорила вона, — страшенно самовпевнена людина, але в той же час ти ніколи не довіряєш своїм силам... Цієї нової характеристики ти від мене, мабуть, не сподівався почути? Правда? Ти, Дмитрій Карамазов, любиш згадувати відвагу й волю, і ти безперечно відважний і маєш сильну волю. Але в той же час ти, Дмитрій Карамазов, великий боягуз і страшенно безвольна людина. Ти, Дмитрий Карамазов, вклоняєшся перед культурою, і ти безперечно культурна людина. Але в той же час, ти, Дмитрій Карамазов, страшенний невіглас. Словом, ти, Дмитрій Карамазов, недоносок тридцятих років... бо й самі ці роки історик характеризує тою ж самою назвою... Ти, я гадаю, не ображаєшся на мене за цю характеристику?

Йому ображатися, звичайно, нічого, хоч — правду кажучи характеристика така ж жорстока, як і несподівана. Але він усе таки не розуміє, навіщо вона? Чому це їй прийшло в голову саме сьогодні говорити йому такі „компліменти"? Він ніяк не може цього втямити.

— Ти не розумієш? — сказала Аглая. — Шкода! А справа дуже проста. Милий мій, невже ти не розумієш, що я маю бажання покинути гру в темну?

— Тепер не розумію, що ти хочеш сказати цією „грою в темну"? — промовив Карамазов і відчув, як йому знову повертається колишній настрій. Він бадьоро подивився на неї і навіть спитав її, чи не знає вона, що це з ним? Що це трапилось із ним за якусь секунду?

— Я знаю, мій милий, — сказала Аглая, помітивши зміну настрою у свого співбесідника. Але давай все таки повернемося до твоїх фамільних справ. Скажемо так: коли ти зійшовся з Ганною? Ну, коротенько.

— Коли я зійшовся з Ганною?

Аглая не помилялась. Карамазов постановив зробити екскурс у минуле. Настрій зробив своє діло, й він несподівано навіть для самого себе почав. Він почав із того, що зустрівся він із своєю дружиною в обложенім місті, коли воно з тоскою дивилось на північ. Тоді стояв глибокий, холодний вересень. Червона гвардія відступала й, відступаючи, ледве стримувала полки переможця. Снились далекі дні минулого: й городовий на розі, й голий осінній парк, і якась музика в кіно — нудна й невесела. Він прийшов у чека. В той час там готувались до побігу. На підлозі валялись стоси папірців, ганчірок і білизни. Він зупинився біля дверей і дивився на баришень, що рились у барахлі, напихаючи ним свої саквояжі. Саме тоді до нього й підійшла Ганна (він потім узнав, що це Ганна). Вона з тоскою здавила свою голову й притиснулась до дверей. Тоді він вийняв із кобури бравнінга й підійшов до однієї скрині, де вовтузились барахольщики. Він вистрілив одній баришні в карк. Того ж дня чека розстріляла ще кількох мародерів, і того ж дня Ганна зійшлася з Дмитрієм.

— Це і все? — сказала Аглая, коли Карамазов зупинився. — Ти скінчив свою історію?

— Мабуть усе! — кинув Дмитрій, знову відчувши якусь ніяковість („і справді, навіщо ця зайва одвертість?").

— Коли все, то мені й цього досить... Я від тебе більше нічого не потребую.

— Ну, так як же: люблю я свою дружину, чи ні? — вимушено усміхнувся Карамазов.

— Про це ти почуєш за якісь два-три тижні, — цілком серйозно сказала Аглая. — А покищо давай і справді перейдемо на іншу тему.

Вона взяла його голову й положила її на свої коліна. Карамазов здригнувся: приїсний запах духів і троянд туманив йому мозок. Біла лапа південного сонця різала очі й денна кімнатна тишина викликала млость. Дмитрій майже несподівано для себе почав обережно гладити Аглаїне коліно й можливо тому, що вона ніяк не реагувала на це, він за кілька хвилин схопив в обійми її ноги й тихо скрикнувши, впився зубами в її м'ясне тіло.

(Дальше буде).

Юрій Шерех (Професор УВУ в Мюнхені).

Принципи і етапи большевицької політики

щодо словянських мов в СССР (крім російської).

6)

На правопис Хвилі „Комуніст” уміщує критику, як на правопис все таки націоналістичний. І ця критика така ж поверховна й відзначає лише деякі деталі й суто другорядні моменти: написання **Европа** (за російською традицією мало б бути Європа), уживання в складених словах, де перша частина числівник **два-три-чотири**, як сполучного звука **о, и,** замість прийнятого в російській мові сполучення **-ох** (дводенний, триновий, чотирикутній) тощо. Всі ці дрібні розбіжності з російськими написаннями пояснюється тим, що правопис Хвилі робився свого часу наспіх і малокваліфікованими руками. Проте тепер ці дрібні недогляди за допомогою демагогічних обвинувачень і перебільшень підносяться до рівня якогось ворожого виступу, до якоїсь пляномірної дії „світового фашизму” і його „української аґентури”. Останні наукові мовознавчі інституції ф а к т и ч н о припиняють працю; журнал „Мовознавство” перестає виходити; Хвиля, Канагович і більшість їх співробітників зникають. Старий правопис і словники скасовано, нових нема. Хоч проєкт правопису й існує, але його не затверджують, мовляв, поки не затверджено рос. правопису, щоб не повстало розбіжностей — тимчасом росіяни, маючи сталий правопис, зовсім не збираються змінювати його. Утворюється стан мовної анархії, який використовується для дальшої русифікації укр. мови й письма. Зміни тепер розробляє редакторат мови газети „Комуніст”, а звідти їх переймає решта газет. Крім того, редакторат мови „Комуніста” опрацьовує списки заборонених слів і розсилає їх як директиви іншим газетам. В цих списках слова чи звороти проскрибовано без усяких пояснень і вмотивувань, тоном директиви, напр.: не вживати **ліжко,** а вживати **кровать** не вживати страйк, а вживати **забастовка;** вживати відп. до рос. **флаг** — **флаг;** не вживати **цукор,** а вживати **сахар** і т. п. (Про принципи добору й відкидання слів у цих списках див. далі, в характеристиці словника 1938 р.3. Учитель і рядовий мовець не бачать механіки цих усіх змін, але бачать самі ці зміни і знають, що не дотриматися їх, означає виявити себе націоналістом. В таких умовах виникає страшна дезорієнтація, і дехто вважає за далеко спокійніше й безпечніше перейти на рос. мову.

Про людське око, з 1938 р. **відновляється праця над рос.-укр. словником** у Києві. Тепер упорядники словника кладуть в основу праці не тільки добір синонімів, ближчих до рос. мови, а фактично принцип рівности рос. і укр. словарного гнізда. Українські слова накладаються на російські як рівнозначні: українська мова повинна мати на кожне поняття стільки синонімів і саме з такими відтінками, як російська мова; коли в українській мові синонімів більше, зайві відкидаються; коли їх менше, то бракуючі живцем переносяться з рос. мови; так само з відтінками значень — їх ігнорують або довільно надають, виходячи з рос. мови. Наприклад, якщо російська мова має слова **забастовка і стачка,** а українська відповідно до обох мала слово **страйк,** то тепер пропонується **страйк** не вживати зовсім, а запровадити з російського слова **забастовка** і **стачка;** якщо російська мова мала синонімний ряд **флаг-знамястяг,** а українська мова мала слово **прапор,** що означало і **флаг і знамя,** а відповідно до рос. **стяг** мала три синоніми: **знамено, стяг і корогва,** то тепер запроваджується з російської мови слово **флаг,** слово **прапор** прирівнюється значенням до російського **знамя,** слово **стяг** подається як переклад російського **стяг** до російського **знамя,** слово **стяг** подається як переклад російського **стяг** а слова **знамено й корогва** зовсім випадають із словника під приводом застарілости, а в дійсності тому, що це порушило б прийняту як норму відповідність кожного українського слова якомусь певному російському слову; російська мова має слово **чужой** звичайно в значенні „не наш”, а коли говориться про щось, що походить з інших країн, уживає слова **иностранный;** українська мова ширше вживає слова **чужий,** а слово **іноземний** використовує, навпаки, дуже рідко, звичайно коли говориться справді про продукти землі; за зразком російської мови значення слова **чужий** звужується, а значення слова **іноземний** поширюється, так, що наприклад, замість усталеного вже звороту **чужі** мови запроваджується **іноземні мови** і т.п. Такі ж самі принципи застосовуються при перекладах з рос. мови політичної літератури, особливо виразно — в перекладі канонічного „Короткого курсу історії ВКП(б)”. Намагання точно відтворювати букву російського тексту приводить навіть до запровадження нових граматичних категорій. Так ходовий газетний вираз „СССР — страна победившого социялизма” треба було б перекладати „СРСР — країна соціялізму, що переміг”, бо українська мова не знає активних дієприкметників минулого часу від транзитивних дієслів. І от, щоб уникнути такого „вільного” перекладу, п р о г олошується, що українська мова „повинна мати” такі форми — і газети й політична література починають широко писати „СРСР — країна перемігшого соціялізму”. Натомість ті граматичні форми, які є в українській мові, а не знає їх російська мова, оголошуються застарілими, їх викреслюють з підручників, не допускають до друку. Так було з формами плюсквам-перфекту, якого не має російська мова, так було з першою особою множини наказового способу, так почасти було з кличною формою **іменників.**

Одвертий протест проти цієї політики був неможливий. Одначе, більшість українських письменників, що збереглися, п р о т е с т у в а т и проти цього мовою своїх творів, уживаючи в них те, що заборонялося і приховуючи це офіційною ідеологією своїх творів. Так, хоч „Правда” безпосередньо тлумачила слово **брила** як націоналістичне, М. Бажан ужив його в поемі про Кірова, яка була визнана офіційною критикою за досягнення советської літератури. Таким способом дійшло до існування паралельно двох різновидів літературної мови: мова красного письменства по суті продовжувала традиції старої української літературної мови (крім правопису, звичайно), а мова

(Продовження на стор. 4-тій).

Політична й соціяльна демократія

(Докінчення зі стор. 2-гої)

„Народний суд Шевченківського району, Харківської Області засудив до 8 років увязнення в поправно-трудових таборах Перепечая М. Ф., який викрав у колгоспі ім. Ворошилова 35 клгр. зерна в колосках.

13. червня ц. р. на полі колгоспу ім. Сталіна, Ленінецької сільради, В. — Білозерського району, Запорізької Области, була затримана в момент зрізання колосків ошениці Цикуля Олександра. Вона притягнута прокуратурою В. Білозерського району до кримінальної відповідальности і засуджена народним судом до 8 років увязнення в поправно-трудових таборах.

„За крадіж колосків у колгоспі „Соцшлях”, Вільшанського району, Козовської Области, засуджений колгоспник Полтавець до 8 років увязнення в поправно-трудових таборах”.

Чи потрібні коментарі до цих фактів? А вони наведені тільки в одному числі радянської газети! А таких фактів безліч! І певна річ, колоски зерна зрізувалися б і д н и м и людьми не з дуру, а просто з голоду. І це в Україні, що колись була житницею Европи!...

Дотогож візьміть на увагу страшні, жорстокі кари за крадіж колосків! Чи можливі вони в Америці або зах. Европі? Поперше, там колосків зерна ніхто не краде, а подруге, коли би це трапилося і справа опинилась би перед судом, на кілька днів арешту, або зовсім увільнив би його.

Такий соціяльний зміст „народної демократії” в Советах. І слід додати, що він, що далі, то більш розвивається і стабілізується.

Ясно, що при большевицькій диктатурі Советської Росії немає ніякої демократії. І коли цей режім недемократичний, то його стали називати „народно - демократичним”.

Що ж випливає із вище наведених фактів?

А те, що без політичної демократії немає і не може бути „соціяльної демократії”, та що спроба здійснення соціяльної демократії недемократичними засобами в советській Росії закінчилася не тільки проливом моря людської крови; але й повним крахом.

Д-р П.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська Драматична Група.

Серед американських українців нюйорська громада не має найкращої опінії щодо громадського життя, хоча вона і величиною і своїм суспільним складом „нічого собі". На це склалось багато причин, що в більшій, чи меншій мірі цю опінію виправдують та відповідно аргументують, головно як іде про останні часи. Наші місцеві громадські імпрези, концерти, національні обходи і т. п. часто вражають своєю, так мовити б, невикінченістю, а українська нюйорська публика пильно дбає, аби, бува, яка заля, хай і сама по собі невелика, не б у л а виповнена вщерть. Під цим останнім оглядом найбільше не дописує молодь, частинно „зманірована" Бродвеєм, а частинно вмовивши в себе, що кожна українська імпреза доконче мусить бути „ди сейм". Дивна погоня за атракцією і сензацією та упередження зпід знаку „ди сейм" до українських імпрез на спілку з незавжди належною дбайливістю в їх підготовці так і створили цю, що так скажу, депресію в нюйорській громаді, як іде про всілякі імпрези. В додатку, тут часто за „великою політикою" й забувається та переочується ці „подробиці", які все ж є основою громадського життя. Це вже відноситься більше до старшого громадянства, а все це разом творить цей дивний комплекс громадських недостач українського життя в Ню Йорку, який видно хочби в тому, що тут ще досі нема навіть відповідного репрезентативного Народного Дому, в якому могло б концентруватись усе наше народне життя.

Найбільш занедбаною зі занедбаних ділянок українського життя в Ню Йорку (в інших місцевостях теж:) є без сумніву драматичне мистецтво. Національна імпреза, концерт, віче і т.п. все ще потрапить „від біди" стягнути бодай кілька соток публики, але як іде про виставку песи, то пожалься Боже. В цьому винна публика, але теж не без вини ті, що цим справді „драматизмом" часом занімаються. Насамперед мусить бути поставлена на відповідному рівні сама справа вистави, а тоді вже і до публики можна ставити відповідні вимоги. На прикладі Зїзду Української Молоді в Ню Йорку в червні цього року та її Фестивалю з цеї нагоди, що без сумніву належав до найкращих того роду імпрез, що їх доводилося нюйорським українцям бачити, можна твердити, що в нас існують одні і другі можливості, що імпрезу можна поставити на ідповідній висоті і що публику можна „стягнути". Треба тільки доброї волі, енергії й відповідного знання. Сили найдуться.

Як іде про цю „найбільш занедбану зі занедбаних" ділянок, іменно українське драматичне мистецтво в Ню Йорку, то сьогодні вже можна занотувати один дуже відрадний факт. Маємо на думці створення постійної Української Драматичної Групи під проводом відомого вже в нас драматичного „туза" Михайла Скоробогача, що оце вже на 7-го грудня заповідає свій перший виступ з песою Писанецького „Катерина Мужичка".

Звичайно, виставка одної песи, в додатку ще тільки заповіджена, ще не дає причин до окремої згадки в газеті та до будьяких загальніших висновків. Але діло тут не у виставці, тільки в самій Драматичній Групі, її складі, базі та цілях.

Групу створено приблизно два місяці тому з ініціятити і під проводом Михайла Скоробогача та при відповідній „меценатській" піддержці і тісній співпраці Василя Гейла. Вже ці два імена багато дечого говорять. Імя Михайла Скоробагача звязане в нас з найкращими драматичними імпрезами, від фільми „Маруся" починаючи, а на згаданому Фестивалі Молоді, на якому в його постановці були опера „Вечерниці" та здраматизовані на підставі образу Рєпіна „Запорожці", кінчаючи. Джеймс Ґадоба, Люба Ковальська, що грають головні ролі в „Катерині", а дальше О. Задорецька, М. Терпак, М. Мілянович, А. Дубас, Пасічник, Бражникова та інші члени створеної на кооперативній базі Української Драматичної Групи дають з черги запоруку, що справу береться серіозно та що її будеться розвивати і продовжувати.

У відповідь на запитання, що заохотило їх створити цю Групу, її члени відповідають: насамперед „любов сцени". Вони — артисти, одні з більшим, другі з меншим досвідом і таланом, але в усіх є однакове бажання відповідно справу „поставити". Вони самі звертають увагу, що у нас аж роїться від всіляких організацій, асекураційних, політичних, допомогових і т. д., але в цілій тій організаційній повені ще найменше заступлена культурна ділянка, і вже цілком там не має драматичного мистецтва. А це ж, відповідна постановка культурної ділянки в нашому громадському житті повинна бути одною з найголовніших справ і наших турбот, бо це є підставою й всякого іншого громадського життя. Їх Група кладе собі за завдання заповнити у нас прогалину під цим оглядом, високим рівнем своїх вистав привернути, чи здобути для українського драматичного мистецтва відповідний авторітет, розбудити пошану і любов до рідного слова а з цим і до рідного „Старого Краю" їх батьків, заінтересувати цим ширші кола нашої місцевої молоді, „новим таланам" дати можність проявитися в цій ділянці мистецтва і взагалі вони мають великі і справді гарні пляни на майбутнє, але теж не мають жодних ілюзій щодо труднощів та перешкод з якими їм доведеться змірятись. Все це у великій мірі залежатиме головно від того, як їх ініціятиву та їх працю зустріне громадськість.

Наша „пропаща", як дехто думає, молодь дає ще один приклад своєї живучости, енергії та живого зацікавлення українською справою, цим разом в так важливій культурній ділянці. Залишається ще тільки висловити надію, що й наше громадянство цю справу належно оцінить та дасть цій молоді таку піддержку, якої воно бажало б собі від неї теж в своїй „високій політиці".

М. П.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листв подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,437 Павлюк Ірини тітки з с. Визині (Станиславів) від Бойків Катерини зам. Ґудоніс.

12,438 Кость Михайла з с. Нанова (Добромиль) від Кость Юлії (зам. Ткач).

12,439 Павлівська-Тарчиник Федуні з с. Нанова (Добромиль) і Яростовський Михайла з с. Нанова від Ткач Миколи.

12,440 До братаниці і кузинів Курман Анни і Михайла брата, Квасінський Миколи від Курман Ілії.

12,441 До краянів пов. Калуш зі сіл Підгірки, Хотин і Довгогорин Козоріз Е., Климович Осипа, Довбенко Олекси, Качур Розалії, Романюк Анни, Король Петра від Козоріз Василя.

12,442 Стефанишин Михайла з с. Орів (Камінка Струмилова) від Василишин Василя.

12,443 До родини Опят Марії (з дому Федорович) з Хирова (Дабромиль) від Бунько Дмитра рівнож кревних і знакомих з с. Бенькова (Турка).

12,444 До сестри Малик Гаськи від Стецюк Івана з с. Волоща (Дрогобич).

12,445 До краянів м. Перемишлян просить о афідевіт Гіцинський Евстахій (майстер-кравець і кушнір).

12,446 Сукмановський Теодора з с. Чижева (Зборів) від о. Боднар Романа.

12,447 Бривка-Габори Магдалини з с. Новосич (Самбір) від Савчук Івана.

12,448 Демків Томка з с. Журавенко (Рогатин) від Демків Івана.

12,449 Дубецький Августа і його рідні Ядвіги і Бронислави з Волиня від Стасюк Катерини.

12,450 Бабухівський Петра з с. Баранівка (Бережани) від Росяк Павла.

12,451 Климович Осипа священика від Климович Олександра з с. Підгірки (Калуш).

Голоситись на адресу:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.
В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Принципи і етапи большевицької політики.

(Продовження зо сторони 3-тої)

преси, підручників, політичної літератури була русифікована і очищена від „націоналізму". Природно, що таке становище не могло довго існувати. Міжнародні обставини 1939 р. склалися так, що гору змогла взяти хоч почасти не „газетна" а „письменницька" лінія.

Перш ніж до цього перейти, слід зазначити, що період 1930-38 рр. був періодом розгрому не тільки укр. й блр. мови й культури, але й польської й болгарської. Різниця тільки в тому, що большевики не спромоглися фізично винищити всіх українців і білорусів, але зробили це з поляками, яких було далеко менше. Поляків на Україні не лишилося, їх усіх знищено або вислано в Азію. Польські культурні заклади розв'язано, їх працівників знищено. Болгарами просто перестали опікуватися, хоч вони не зникли фактично, але зникли офіційно так само, як офіційно зникли українці на Кубані, Воронiжчині, Волзі, Далекому Сході тощо.

(Закінчення буде.)

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Мирослав Хомяк, музик, син о. Дмитра Хомяка, якого вбито на Підляшші в 1945 році. Просимо скомунікуватись з редакцією „Свободи". Хто знає, де згадана особа перебуває, проситься подати інформацію. Мав виступати нещодавно по радіо.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА
КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ТАРЗАН ч. 1735. Дальший танок дум-дум.

Коли їх побитий провідник зажадав звільнення Джени, малпи відмовилися. „Вона є наша жертва" — заверещали вони.

І так відпровадили вони Джену до жертвенної могили.

І знову почали барабани бубнити зловіщий ритм.

І ще раз піднеслися костурі і почався танок, під час якого малпи окружили малпочоловіка.